

„Ha az ünnep elérkezik életedben, akkor ünnepelj egészen... Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata... Nézd a régieket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különbözőség. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies... S mindenekelőtt legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl reá, testben és lélekben. S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejts el mindent, figyelj az ünnepre.”

(Márai Sándor)

800 év – hány emberöltő, mennyi nemzedék emlékezetéből állhat össze falunk teljes története, Anarcsé, melynek néveredete is olyan anekdotikus, akár mesébe illő. Ha nem is a világ közepén áll községünk, az eltelt tekintélyes időszak komoly tartást adhat rendkívül színes hagyományaival, művészi értékeivel és az emberi emlékezettel.

Ahogy a fenti részletben olvashattuk: nézzük a régieket, milyen áhítatosan tudtak ünnepelni. Mindannyiunknak a szekrényeiben fotók sokasága mesél Anarcsról, családi ünnepekről, öltönyös és különleges ruhákba öltözött asszonyokról, betakarítási munkákról, régi iskolai eseményekről, gyerekekről, akik ma felnőttek, idősekről, akikre emlékezünk; a képek és emlékképek között sok megsárgult, megtöredezett már, de talán ezeket hagyományozzuk legszívesebben: kapjuk és adjuk tovább, a sok történettel együtt, amit hallottunk falunk népéről, a hétköznapi tevékenységekről, ünnepekről, a családok megkülönböztető neveiről, településünk különböző részeiről.

Anarcsról ezt olvashatjuk például a Magyar Lexikonban, Az összes tudományok enciklopédiájában, melyet a Pallas Részvénytársaság adott ki 1879-ben: „falu Szabolcsvármegyének alsó-kisvárdai járásában, 874 magyar ajkú lakossal és termékeny határral.” Emberek és táj. Ez adhatja az alapot egy közösség életéhez, s ezt színezi, fűszerezi a sok egyéb tényező, az összetartás, az akarat, a falu és a családok emlékezete, az egymás iránti tisztelet.

A 800 éves évforduló napját ne keressük a naptárban. Keressük a szívünkben – láthatatlan ünnep ez, amikor emlékezünk történetünkre, felmenőinkre, utcákra, néprajzunkra, hagyományainkra. Vegyük elő a képeket, a történeteket, és beszélgessünk azokról, ez legyen a különbség a hétköznapoktól. Az emlék nem csomagolható, nem címkézhető, mégis tudható a létezése. Akárcsak az, hogy nekünk Anarcs mégis: a világ közepe.